

Sygn. akt I ACa 124/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 czerwca 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Andrzej Struzik
Sędziowie:	SSA Zbigniew Ducki SSA Grzegorz Krężolek (spr.)
Protokolant:	st.sekr.sądowy Katarzyna Wilczura

po rozpoznaniu w dniu 22 czerwca 2017 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) sp. z o.o. w W.

przeciwko (...) Sp. z o.o. w K.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

na skutek apelacji strony powodowej

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 5 października 2016 r. sygn. akt IX GC 445/15

1. odrzuca apelację w części obejmującej żądanie zapłaty przez stronę powodową kwoty 42 229,17 zł wraz z odsetkami

2. w pozostałym zakresie apelację oddala;

3. zasądza od strony powodowej na rzecz strony pozwanej kwotę 18 750 zł (osiemnaście tysięcy siedemset pięćdziesiąt złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSA Zbigniew Ducki SSA Andrzej Struzik SSA Grzegorz Krężolek

Sygn. akt : I ACa 124/17

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W., w pozwie skierowanym przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K., domagała się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego, w postaci aktu notarialnego z dnia 1 lipca 2009. Rep(...), sporządzonego w kancelarii notarialnej K. I. i A. K. w K., którym powódka

poddała się egzekucji, w zakresie obowiązku zapłaty reszty ceny za nabycie od strony pozwanej udziałów w kapitale zakładowym spółki z o. o. (...).

Aktowi temu, w zakresie obowiązku powódki, Sąd Rejonowy (...) postanowieniem z dnia 20 kwietnia 2015r, w sprawie o sygnaturze VII GCo 746/15, nadał klauzulę wykonalności

Odwołując się do art. 840 §1 pkt 1 kpc, powódka przeczyła zdarzeniom na podstawie których klauzula ta została nadana, twierdząc, że te fakty na które przeciwniczka procesowa oparła swoje żądanie, uwzględnione przez Sąd Rejonowy nie miały miejsca.

Powódka domagała się również obciążenia pozwanej kosztami postępowania.

W motywach swojego stanowiska wskazywała, iż w lipcu 2009 r., strony procesu zawarły umowę zbycia udziałów w (...) Centrum spółce z ograniczoną odpowiedzialnością.

Zgodnie z jej postanowieniami cena sprzedaży została podzielona na części, przy czym druga z nich miała być płatna w terminie 7 dni od upływu dwóch miesięcy od przedawnienia roszczeń o nakłady, dotychczasowego najemcy – (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością przeciwko wynajmującej powierzchnię handlową w C. spółce (...).

W umowie ustalone zostały także zdarzenia, których zaistnienie uzasadniało powstanie obowiązku natychmiastowej zapłaty tej części ceny, przez powódkę, jako nabywcę udziałów.

Jednym z nich, na które, jak twierdziła L. M., niezasadnie powołała się spółka (...) we wniosku do Sądu Rejonowego w W.o nadanie klauzuli wykonalności w zakresie obowiązku jej zapłaty, było zdarzenie polegające na tym że spółka (...) nie zwróci wynajmującej przedmiotu najmu, po zakończeniu stosunku umownego a ta, nie wytoczy w terminie 1 miesiąca od dnia, w której zwrot rzeczy winien nastąpić, powództwa o jego wydanie.

Spółka (...) winna była równocześnie zawiadomić pozwaną o wniesieniu pozwu w terminie 14 dni, tak aby umożliwić jej zgłoszenie interwencji ubocznej po stronie czynnej procesu.

Jak podnosiła powódka kwestia terminu zwrotu przedmiotu najmu jest sporna w relacjach pomiędzy stronami umowy najmu. Spółka (...) podjęła działania zmierzające do odbioru od najemcy przedmiotu najmu w dniu 31 stycznia 2015 r., gdyż na taką datę zakończenia umowy najmu wskazywał protokół przekazania z 31 stycznia 2005 r i od tej daty powinien być liczony dziesięcioletni termin trwania najmu.

Jednakże Castorama Polska przedstawiła inny protokół przekazania – z 29 kwietnia 2005 r. argumentując, iż termin dziesięcioletni rozpoczął swój bieg dopiero od tego dnia.

Te rozbieżności zdecydowały o wytoczeniu przez spółkę najemcę przeciwko wynajmującej roszczenia o ustalenie, w a prowadzący to postępowanie Sąd Okręgowy w K., udzielił powódce zabezpieczenia zgłoszonego roszczenia, w ramach którego, nie dłużej niż do 29 kwietnia 2015r, zakazał spółce (...) podejmowania działań, które utrudniałyby lub uniemożliwiałyby korzystanie przez najemcę z przedmiotu najmu, na zasadach wynikających z zawartej umowy oraz podpisanych przez strony aneksów do niej.

Spółka (...) została niezwłocznie poinformowana o treści tego orzeczenia i wezwana do zajęcia stanowiska oraz przedłożenia dokumentów umożliwiających skuteczną ochronę przez roszczeniem spółki (...).

Powódka wniosła zażalenie na to postanowienie, które zostało oddalone przez Sąd Apelacyjny w (...)

Na wniosek powódki spółka z K. brała udział w tym postępowaniu, w charakterze interwenienta ubocznego, miała zatem pełną informację o jego przebiegu. Mimo to niezasadnie uznając, że ma do tego dostateczną podstawę faktyczną zdecydowała się na złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności w odniesieniu do obowiązku zapłaty, który w tych warunkach, po stronie powódki nie ziścił się, skoro honorując zakaz określony w treści postanowienia

zabezpieczającego , spółka (...) nie mogła wytoczyć powództwa windykacyjnego wobec najemczynie, w czasie opisanym przez postanowienie umowne czynności prawnej zbycia udziałów.

Co więcej , spółka (...) nie tylko złożyła wniosek o nadanie klauzuli i ją uzyskała ale następnie wdrożyła postępowanie egzekucyjne przeciwko L. M..

Wobec jego zawieszenia ,które powódka uzyskała w ramach wydanego postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia w związku z obecnym sporem stron , kwota u niej uprzednio zajęta, została przekazana przez organ egzekucyjny do depozytu sądowego.

Jak wskazywała ponadto powódka , po upływie terminu w jakim obowiązywał zakaz wynikający z postanowienia Sądu Okręgowego w Katowicach , wytaczanie powództwa o wydanie przedmiotu najmu było już bezprzedmiotowe dlatego , że (...) Polska , 29 kwietnia 2015r przedmiot najmu wydała dobrowolnie.

Jej zadaniem spółka (...) podjęła wszelkie możliwe i dopuszczalne prawnie działania, które miały doprowadzić do jak najszybszego zwrotu przedmiotu najmu i niewątpliwie nie można jej zarzucić bezzasadnego odwlekania przyjęcia go od najemcy. Natomiast działania pozwanej nie służą w żadnym wypadku rozliczeniu umowy sprzedaży udziałów zgodnie z jej postanowieniami i celem, ale są próbą nieuzasadnionego wzbogacenia się kosztem powódki ,prowadząc do bezzasadnego., przedterminowego uzyskania zapłaty części ceny za zbyte udziały.

Strona pozwana, odpowiadając na pozew, domagała się o oddalenia powództwa i przyznania na swoją rzecz kosztów procesu .

W swoim stanowisku podnosiła , iż należy rozróżnić te postanowienia umowne, która uzależniają termin i wysokość zapłaty ceny za udziały od wystąpienia lub braku roszczeń najemcy o nakłady na rzecz najętą od tych postanowień umownych, które odnoszą się do obowiązku zapłaty ceny , dla których kwestia nakładów nie ma znaczenia.

W wypadku zdarzenia opisanego w pkt 6.1.3 .10 umowy, na które B. powołała się , składając wniosek o nadanie klauzuli wykonalności w odniesieniu do obowiązku zapłaty części ceny przez spółkę nabywcę udziałów , stwierdzonego w akcie notarialnym z 1 lipca 2009r , kwestia zgłoszenia roszczeń o nakłady przez (...) nie ma znaczenia. Jediną przesłanką wystąpienia zdarzenia opisanego w tym punkcie umowy stron rodzącego obowiązek natychmiastowej zapłaty ceny przez L. M. , co do którego spółka z W. poddała się egzekucji wprost z aktu notarialnego , jest okoliczność , iż najemczynie nie zwróciła wynajmującej przedmiotu najmu, a ona nie wytoczyła przeciwko niej , we określonym umownie terminie , powództwa o wydanie rzeczy, mimo że termin w jakim spółka (...) powinna była to uczynić upłynął z dniem 28 lutego 2015r.

Jak argumentowała dalej pozwana , postanowienie o zabezpieczeniu nie stało na przeszkodzie wytoczeniu powództwa o wydanie przedmiotu najmu, gdyż o ile chroniło uprawnienia najemcy – strony umowy najmu , to nie mogło ingerować w prawa i obowiązki stron umowy sprzedaży udziałów.

Ponadto B. wskazywała , że obowiązek zapłaty pozostałej części ceny po stronie L. M. , na datę składania wniosku o nadanie klauzuli wykonalności do Sadu Rejonowego w W., powstał także , wobec ziszczenia się innych przesłanek natychmiastowej jej zapłaty przez nabywcę udziałów określonych w umowie stron z 1 lipca 2009r.

Wyrokiem z dnia 5 października 2016r , Sąd Okręgowy w Krakowie :

- oddalił powództwo [pkt I] ,

- zasądził od powódki na rzecz strony pozwanej kwotę 14 417 złotych , tytułem kosztów procesu [pkt II sentencji orzeczenia]

Jako niesporne pomiędzy stronami Sąd Okręgowy uznał następujące fakty, istotne dla rozstrzygnięcia:

- strony procesu zawarły w dniu 1 lipca 2009 r. umowę sprzedaży udziałów w (...) Centrum spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K., która na dzień zawarcia umowy była użytkownikiem wieczystym opisanej w umowie nieruchomości położonej w C. i właścicielem budynków na niej wzniesionych, mających przeznaczenie handlowe,

- na dzień zawarcia umowy sprzedaży udziałów – nieruchomość, wraz z obiektami: halą sprzedaży, magazynami, budynkami biurowymi i parkingami, była wynajmowana przez spółkę (...), na podstawie umowy z 6 września 2004 r., zawartej na okres dziesięciu lat z poprzedniczka spółki (...) - spółką z o. o. (...),

- strony ustaliły cenę sprzedaży udziałów na kwotę 23,5 mln zł, która to cena miała ulec podwyższeniu zgodnie z postanowieniami pkt 6.1.2 – 6.1.5 do maksymalnej kwoty 28,11 mln zł z uwzględnieniem waloryzacji;

strony w pkt 6.1.1 umowy ustaliły warunki zapłaty ceny w zakresie kwoty 23,5 mln zł;

- spółka (...), w akcie notarialnym, zawartym także 1 lipca 2009 r., poddała się egzekucji w zakresie zapłaty pozostałej części ceny do kwoty 4 610 000 zł z uwzględnieniem waloryzacji, przy czym strony określiły i zdarzenie powstanie którego rodziło powstanie tego obowiązku oraz jego termin, jak również sytuacje, w których nabywca był zobligowany do spełnienia tego świadczenia w trybie natychmiastowym.

- jedna z takich sytuacji było nie wydanie przez spółkę (...) przedmiotu najmu na rzecz spółki (...) i nie wytoczenie przez nią powództwa o wydanie tego przedmiotu w terminie miesiąca od dnia w którym miało to, zgodnie z umową, nastąpić,

- w 2010 r. przedsiębiorstwo w rozumieniu art.55¹ kc spółki (...) zostało wniesione tytułem aportu do spółki (...), a w dniu 1 grudnia 2014 r. zgromadzenie wspólników spółki (...) podjęło uchwałę o połączeniu spółki (...) jako spółki przejmowanej ze spółką (...) jako spółką przejmującą, w wyniku czego 28 stycznia 2015 r. spółka (...) została wykreślona z KRS,

- w dniu 20 maja 2015 r. spółka (...) została przejęta przez stronę powodową,

- Sąd Okręgowy w Katowicach uwzględnił wniosek o udzielenie zabezpieczenia roszczeniu (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W. o ustalenie, skierowanego przeciwko (...),

W ramach sporu, prowadzonego przed tym Sadem Sędem, wynajmująca wniosła o oddalenie powództwa wskazując, iż termin zakończenia umowy najmu i w rezultacie wydania przedmiotu najmu, upływał z dniem 31 stycznia 2015 r.

Spółka (...) zgłosiła w tym sporze interwencję uboczną po stronie wynajmującej,

Sąd Okręgowy oddalił powództwo, a wyrok ten na dzień zamknięcia rozprawy w niniejszej sprawie nie był prawomocny;

- pozwana wniosła do Sądu Rejonowego (...)W. wniosek o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu,, odwołując się opisanego wyżej zdarzenia powodującego po stronie powódki obowiązek natychmiastowej zapłaty pozostałej części, a jej żądanie zostało uwzględnione postanowieniem z dnia 20 kwietnia 2015r,

- spółka (...) na podstawie tego tytułu wykonawczego wszczęła przeciwko L. M. postępowanie egzekucyjne, w ramach którego komornik zajął u dłużniczki sumę 5 381 176,99 zł;

- strona powodowa uzyskała zabezpieczenie roszczenia, dochodzonego w niniejszej sprawie poprzez zawieszenie tego postępowania wykonawczego. Zajęta suma została przekazana do depozytu sądowego,

- nieruchomość w C. została zwrócona wynajmującej spółce (...) przez Castorama Polska, w dniu 29 kwietnia 2015 r,

- w toku sporu – z dniem 7 lipca 2016 r. ziściła się przesłanka zapłaty przez powódkę części ceny nabycia udziałów , opisana w pkt 6.1.2 umowy , wobec upływu terminu przedawnienia roszczeń najemczynie nieruchomości - spółki (...) o zwrot nakładów na rzecz.

W zakresie okoliczności spornych , Sąd Okręgowy ustalił , że :

W wykonaniu umowy najmu z 2004 r, nieruchomość w C. została wydana spółce (...) w dniu 31 stycznia 2005 r. i umowa najmu rozpoczęła bieg z dniem 1 lutego 2005r., o czym świadczy przede wszystkim fakt otwarcia działalności handlowej przez spółkę przed 29 kwietnia 2005 r. i uiszczanie przez nią czynszu , w umówionej wysokości, począwszy od 1 lutego 2005 r.

Po wydaniu nieruchomości wynajmująca wykonywał prace adaptacyjne związane z zadaniem wiaty, aby zwiększyć możliwości magazynowe obiektu i z tego tytułu strony umowy najmu sporządziły 29 kwietnia 2005 r. protokół przejścia wykonanych prac adaptacyjnych.

Prace te nie miały żadnego znaczenia dla rozpoczęcia umowy najmu, natomiast z chwilą wykonania i przejścia wiaty przez najemczynie zmieniła się wartość czynszu, , który był od tej pory liczony według stawki właściwej dla powierzchni magazynowej zabezpieczonej.

Strony procesu ustaliły w umowie sprzedaży udziałów warunki i zasady zapłaty części ceny przekraczającej 23,5 mln zł – maksymalnie do kwoty 28,11 mln zł z uwzględnieniem waloryzacji, zgodnie z którymi ww. część ceny miała zostać zapłacona w terminie 7 dni od upływu dwóch miesięcy od przedawnienia roszczeń najemcy o nakłady albo w terminie 14 dni od wezwania do zapłaty w razie wystąpienie którejkolwiek z okoliczności opisanych w punktach z pkt 6.1.3.1 – 6.1.3.18 umowy.

W sprawie wystąpiła przesłanka wskazana w pkt 6.1.3.10 umowy, gdyż pomimo niezwrócenia wynajmującej - spółce (...) przedmiotu najmu do 31 stycznia 2015 r., nie wytoczyła ono najemcy - spółce (...) powództwa o wydanie, do czego była zobowiązana, w terminie 1 miesiąca od daty, w której winien nastąpić zwrot przedmiotu najmu.

W ramach oceny prawnej , uznając roszczenie powódki za nieusprawiedliwione , Sąd Okręgowy wskazał , że obowiązek zapłaty przez L. M. części ceny , powyżej sumy 23 500 000 złotych , maksymalnie do 28 110 000 złotych , za nabywane udziały w spółce (...) , na podstawie umowy zawartej przez strony w dniu 1 lipca 2009r , został po pierwsze przesunięty w czasie, a po drugie skorelowany z kwestią ewentualnych roszczeń najemcy- spółki (...) o zwrot nakładów na przedmiot najmu.

Przyczyną tego przesunięcia i wobec tego także odroczenia wymagalności wierzytelności zbywcy z tego tytułu, było niebezpieczeństwo domagania się przez dotychczasowego najemcę zwrotu nakładów na przedmiot najmu. Strona powodowa mogłaby bowiem zapłacić całość ceny , a następnie spółka (...) , w której L. M. kupiła udziały, mogłaby zostać pozwana przez najemcę o taki zwrot. Niewątpliwie ich równowartość powiększyła by koszt całej transakcji po stronie nabywcy. Dlatego zrozumiałe było dążenie strony powodowej do wstrzymania terminu zapłaty części ceny do momentu ostatecznego wyjaśnienia kwestii ewentualnych roszczeń najemcy.

Z kolei, przesunięcie tego terminu dla spółki zbywcy akceptowalne tylko pod warunkiem zapewnienia sobie pewności zapłaty ceny. Dążeniem do jej uzyskania należy tłumaczyć szereg postanowień umowy wprowadzających niezwłoczną wymagalność zapłaty pozostałej części ceny, gdy określone zdarzenia, mogą utrudnić spółce (...) ostateczne rozliczenie umowy sprzedaży udziałów pomiędzy stronami.

Wobec tego , zdaniem Sądu I instancji , postanowienia umowne dotyczące obowiązku zapłaty części ceny należy rozumieć w ten sposób, że termin ten zapłaty następował z dniem określonym w pkt 6.1.2 umowy , przy jego korelacji z terminem przedawnienia roszczeń o zwrot nakładów na przedmiot najmu, chyba że wystąpiłaby jedna z wielu okoliczności opisanych w pkt 6.1.3- 6.1.3.18 umowy, a wówczas wymagalność zapłaty części ceny następowała po czternastu dniach od wezwania, ze strony spółki (...) do spełnienia świadczenia z tego tytułu.

To , że iż dla wymagalności tego obowiązku po stronie nabywcy udziałów wystarczające jest wystąpienie jednej z tych wielu , przewidzianych przez strony okoliczności, potwierdza brzmienie postanowienia umownego ujętego w jej pkt 6.1.5.

Ograniczając dalsze rozważania do tego zdarzenia powodującego taką natychmiastową wymagalność obowiązku strony powodowej , które pozwana spółka powołała we wniosku o nadanie aktowi notarialnemu z 1 lipca 2009r , klauzuli wykonalności przez Sąd Rejonowy (...)W. , Sąd Okręgowy , w pierwszej kolejności zauważył , że pomiędzy stronami procesu nie było przedmiotem sporu to , kiedy upłynął termin po którym spółka (...) była zobowiązana zwrócić przedmiot najmu na rzecz spółki (...) wobec zakończenia , umowy na podstawie której korzystała w celach handlowych z zabudowanej nieruchomości w C..

Wydanie powinno nastąpić w dniu 31 stycznia 2015r. To , że pomiędzy spółkami - najemczynią i wynajmującą powstał na tym tle spór , rozstrzygany w ramach postępowania przed Sądem Okręgowym w K., dla oceny roszczenia powódki jest okolicznością prawnie pozbawioną doniosłości.

Zatem L. M. nie może, w sposób usprawiedliwiony twierdzić , że kwestia terminu w jakim powinno było dojść do wydania przedmiotu najmu była zagadnieniem spornym.

Skoro , jak wskazywał Sąd I instancji, w dniu 31 stycznia 2015r najemczyni nie zwróciła użytkownicze wieczyste gruntu i właścicielce obiektów budowlanych na nim przedmiotu najmu , to spółka (...) była zobligowana do wytoczenia przeciwko niej powództwa windykacyjnego , w terminie nie dłuższym niż miesiąc , a zatem najpóźniej do 28 lutego 2015r.

W sytuacji gdy tego nie uczyniła , doszło do realizacji zdarzenia , opisanego przez postanowienie wskazane w pktukcie 6.1.3. 10 umowy sprzedaży udziałów , powołane przez spółkę (...) we wniosku o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu z 1 lipca 2009r . Zdarzenie to skutkowało wymagalnością po stronie powódki obowiązku zapłaty reszty ceny za nabyte umowa z 1 lipca 2009r udziały , w sytuacji wezwania o jego wykonanie w terminie 14 dni. Co do spełnienia tego świadczenia powódka poddała się egzekucji wprost z aktu.

Potwierdzenie realizacji tego zdarzenia oraz pozostałych , opisanych wyżej warunków od których było uzależnione nadanie temu obowiązkowi klauzuli wykonalności , wyklucza , zdaniem Sądu Okręgowego, możliwość uznania żądania spółki (...) za uzasadnione.

Rozważając znaczenie dla oceny roszczenia zgłoszonego w pozwie faktu wydania oraz treści postanowienia Sądu Okręgowego w K. o udzieleniu spółce (...) zabezpieczenia roszczenia o ustalenie , w taki sposób , który zdaniem powódki uniemożliwiał aż do 29 kwietnia 2015r , kiedy zabezpieczenie przestawało obowiązywać, wytoczenie powództwa o wydanie , Sąd Okręgowy ocenił to stanowisko za nieuprawnione.

W tej części rozważań wskazał , iż postanowienie zakazujące uniemożliwiania lub utrudniania wykonywania przez najemcę umowy najmu w okresie do 29 kwietnia 2015 r. nie zakazywało wniesienia pozwu o wydanie przedmiotu najmu.

Nie wynika to bowiem ani z treści postanowienia, ani jego uzasadnienia. Co więcej o ile w ogóle można by założyć , że tego rodzaju zakaz mógłby zostać ustanowiony, to musiałby w nim zostać wprost wyartykułowany, co nie miało miejsca.

Co więcej , tego rodzaju zakaz i tak nie rodziłby dla strony powodowej negatywnych następstw albowiem w takiej sytuacji spółka (...) powinna wystąpić z roszczeniami regresowymi przeciwko spółce (...), jeżeli uznać, iż to jej działanie, w postaci złożenia wniosku o zabezpieczenie, uniemożliwiło spółce (...) wniesienie pozwu o wydanie przedmiotu najmu, co w efekcie doprowadziło do ziszczenia się przesłanki wcześniejszej wymagalności zapłaty części ceny za udziały , na podstawie umowy z 1 lipca 2009r. Powódka byłaby uprawniona do sformułowania takiego

roszczenia skoro na skutek przejęcia spółki (...), to on jest obecnie jedynym dysponentem praw i obowiązków wynajmującego nieruchomości na podstawie umowy najmu z 2004 r.

Podstawą rozstrzygnięcia o kosztach procesu, była norma art. 98 §1 i 3 kpc.

Ustalając kwotę należną z tego tytułu wygrywającej spór spółce (...), Sąd określił wynagrodzenie należne jej profesjonalnemu pełnomocnikowi na poziomie podwojonej stawki minimalnej z uwagi na znaczną zawilóść sprawy oraz wyższy od przeciętnego, nakład jego pracy, związany także z postępowaniami wпадkowymi w przedmiocie zabezpieczenia dochodzonego roszczenia.

Należy dodatkowo wskazać, że przed wydaniem wyroku, postanowieniem z dnia 21 września 2016r, Sąd Okręgowy, oddalając wniosek spółki (...) o ograniczenie zabezpieczenia udzielonego orzeczeniem z dnia 21 maja 2015r, którym zostało zawieszona postępowanie egzekucyjne, prowadzone z wniosku pozwanej w sprawie oznaczonej sygnaturą Km 195/15, przez komornika przy Sądzie Rejonowym (...) P. L., a równocześnie na wniosek obowiązanej postanowienie to uchylili uznając, że na skutek zmiany okoliczności ustala przesłanka uprawdopodobnienia interesu prawnego w uzyskaniu przez powódkę tymczasowej ochrony dochodzonego roszczenia.

Postanowieniem z dnia 11 stycznia 2017r Sąd Apelacyjny w Krakowie oddalił zażalenie powódki od tego orzeczenia./ k. 1475-1476 akt /

Wobec uchylecia postanowienia o zabezpieczeniu, prowadzone z inicjatywy spółki (...) postępowanie egzekucyjne dla którego podstawą był tytuł wykonawczy w postaci zaopatrzonego w klauzulę wykonalności, co do kwoty 5 342 479, 53 zł, aktu notarialnego z 1 lipca 2009r, było kontynuowane./ okoliczność pomiędzy stronami niesporna /

W apelacji od tego orzeczenia, zaskarżając je w całości, strona powodowa domagała się wydania rozstrzygnięcia reformatoryjnego i uwzględnienia powództwa przy równoczesnym obciążeniu przeciwniczki procesowej kosztami postępowania za obydwie instancje.

Środek odwoławczy został oparty na następujących zarzutach:

1. naruszenia prawa procesowego, w sposób mający dla treści kwestionowanego wyroku istotne znaczenie, a to :

- art. 227 kpc w zw z art. 233 §1 kpc w zw z art. 65 §2 kc, jako następstwa nie uwzględnienia przez Sąd I instancji, przy ustalaniu stanu faktycznego, istotnych okoliczności związanych z bieżącym informowaniem pozwanej przez spółkę (...) o tym, iż najemca odmawia wydania przedmiotu najmu z powołaniem się na prawo kształtujące postanowienie Sądu Okręgowego w K. w przedmiocie udzielenia zabezpieczenia roszczeniu o ustalenie oraz o działaniach wynajmującej, zmierzających do jak najszybszego odbioru tego przedmiotu, w warunkach upływu terminu obowiązywania umowy z 2004r,

- art. 177 §1 pkt 1 kpc w zw z art. 746 §1 kpc, wobec samodzielnego ustalenia przez Sąd I instancji terminu, w jakim doszło do zakończenia umowy najmu nieruchomości w C., mimo, że sprawa z powództwa spółki (...) przeciwko (...) Centrum - później L. M. o ustalenie, w ramach którego ta data decydowała o wyniku sprawy, nie została prawomocnie rozstrzygnięta.

Brak ten czynił nietrafnym także stanowisko prawne Sądu I instancji, co do dysponowania przez powódkę roszczenia natury odszkodowawczej wobec autorki wniosku o udzielenie zabezpieczenia roszczenia, spółki (...),

2. naruszenia prawa materialnego :

a/ art. 65 §2 kc w zw z art. 360 kpc, 743 §2 i 755 §1 pkt 1 kpc wobec nietrafnego przyjęcia przez Sąd I instancji, iż zwrot zawarty w postanowieniu umowy stron, oznaczonym jako 6.1.3. 10, „ od dnia w którym zwrot rzeczy powinien nastąpić „ należy utożsamić wyłącznie z datą zakończenia umowy najmu, bez uwzględnienia innych okoliczności,

w tym w szczególności treści prawo kształtującego postanowienia Sądu Okręgowego w Katowicach , udzielającego zabezpieczenia roszczeniu o ustalenie,

b/ art. 65 §2 kc w zw z art. 3 kpc i 187 §1 pkt 2 kpc i 58 kc. , jako następstwa wyrażenia przez Sąd I instancji niepoprawnego poglądu zgodnie z którym , mimo obowiązywanie postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia, spółka (...) była zobligowaną dla uniknięcia realizacji zdarzenia opisanego przez pkt 6.1.3.10. umowy z 1 lipca 2009r , wytoczyć powództwo windykacyjne przeciwko najemczynie . Pogląd ten jest chybiony, zdaniem skarżącej dlatego , iż żądanie tej treści , w tych okolicznościach faktycznych, byłoby oddalone,

c/ art. 65 §2 kc , wobec uznania , że zdarzenie to nastąpiło , mimo , iż powódka swoim zachowaniem nie naruszyła postanowień umownych,

Odpowiadając na apelację pozwana domagała się jej oddalenia , jako pozbawionej usprawiedliwionych podstaw oraz obciążenia skarżącej kosztami postępowania przed Sądem II instancji.

W obszernych motywach swojego stanowiska (...) spółka z o. o. , odniosła się drobiazgowo do każdego z postawionych w środku odwoławczym zarzutów i aprobuując zarówno ustalenia jak i oceny prawną roszczenia spółki (...) zaprezentowaną przez Sąd Okręgowy , żadnej części argumentacji przeciwniczki nie uznała za trafną. W sposób szczególnie eksponowała brak konsekwencji w sposobie prezentowania przez nią poglądów procesowych.

Przed rozpoznaniem apelacji , postępowanie egzekucyjne , w sprawie Km 195/ 15 , prowadzone przez komornika P. L. zostało zakończone , postanowieniem organu egzekucyjnego z dnia 17 stycznia 2017r, wobec wyegzekwowania całości należności od dłużniczki. .

Od spółki (...) wyegzekwowano także koszty postępowania egzekucyjnego w kwocie 34 389, 34 złotego, kwota 1800 złotych , tytułem wynagrodzenia reprezentującego wierzycielkę w postępowaniu wykonawczym profesjonalnego pełnomocnika. Ponadto od dłużniczki pobrana została kwota podatku VAT w wysokości 7 839, 83 złotego. / okoliczności pomiędzy stronami niesporne/

Ta zmiana okoliczności faktycznych spowodowała , że pismem procesowym z dnia 10 lutego 2017r strona powodowa , powołując się na art. 383 kpc , zmieniła pierwotne żądanie środka odwoławczego , domagając się, aby w następstwie uwzględnienia apelacji , Sąd II instancji zmienił objęty nią wyrok Sądu Okręgowego i :

- zasądził na jej rzecz od spółki z o. o. (...) w K., kwotę 92 238 , 49 zł z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia pozwanej pisma zawierającego zmienione żądanie ,

- obciążył przeciwniczkę procesową skarżącą kosztami postępowania za obydwie instancje w tym kosztami postępowania zabezpieczającego.

Podtrzymując dotąd powołane zarzuty i argumentację na ich poparcie , uzasadniając opisaną zmianę, spółka (...) po pierwsze wskazała na jej formalną dopuszczalność w świetle brzmienia art. 383 kpc., akcentując bezprzedmiotowość pierwotnego postulatu zmiany rozstrzygnięcia Sądu I instancji i uwzględnienia żądania pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności , w warunkach ukończenia postępowania egzekucyjnego , w ramach którego zrealizowano w całości podważany dotąd przez powódkę tytuł wykonawczy.

W części drugiej tych motywów , uzasadniając zakres ilościowy oraz podstawy normatywne roszczenia , które miałyby zostać uwzględnione , na skutek wydania przez Sąd II instancji rozstrzygnięcia reformatorskiego, powódka wskazywała , że :

- na jego ogólną sumę 92 238, 49 zł składają się :

a/ kwota 50 009, 32 zł , która wyegzekwowana w zakończonym postępowaniu , podlega zwrotowi jako świadczenie nienależne.

Na nią składają się , w ocenie skarżącej :

- 48 082, 32 zł będąca różnicą pomiędzy 5 342 479, 53 zł , która byłaby pozwanej należna, gdyby obowiązek zapłaty [pozostałej] części ceny za sprzedane udziały , na podstawie umowy z 1 lipca 2009r , miał nastąpić na podstawie punktu 6. 1.3. 10 wcześniej , w 2015r , a tą, w wysokości 5 294 379, 21 zł , która jest B. należna wobec ziszczenia się , z dniem 7 lipca 2016r , przesłanki zapłaty tej części ceny , w realizacji okoliczności faktycznych opisanych przez 6. 1. 2 [upływ dwóch miesięcy od daty , kiedy nastąpiło przedawnienie roszczeń spółki (...) z tytułu nakładów na wynajmowaną nieruchomość w C.] ,

- 1927 złotych , na którą składają się wyegzekwowane w ramach tego postępowania, mając tę samą , zdaniem skarżącej kwalifikację , : wynagrodzenie pełnomocnika wierzyciela - 1800 złotych oraz koszty postępowania klauzulowego - 127 złotych.

b/ kwota 42 229, 17 zł , która apelująca zakwalifikowała jako świadczenie odszkodowawcze z tytułu czynu niedozwolonego , jakiego wobec niej miała się dopuścić przeciwniczka procesowa , kierując najpierw niezasadny wniosek o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu z 1 lipca 2009r, a później , po uzyskaniu tytułu wykonawczego, nie mając ku temu dostatecznych podstaw , wszczęła i prowadziła postępowanie egzekucyjne w sprawie Km 195/15 , co kwalifikuje zachowanie spółki (...) jako bezprawne.

Wskazana wyżej suma stanowi szkodę powódki podlegającą wyrównaniu , a składają się na nią :

- wyegzekwowane od L. M. koszty egzekucyjne -34 389, 34 zł oraz

- suma ściągniętego od niej podatku VAT - 7 839, 83 złotego.

Odnosząc się w piśmie procesowym do opisanej zmiany żądania , pozwana wносиła o odrzucenie apelacji , w zakresie żądania zasądzenia kwoty 42 229, 17 zł wraz z odsetkami , a także wyegzekwowanych kwot zastępstwa procesowego i kosztów postępowania klauzulowego , argumentując , że jest to żądanie nowe nie sformułowane dotąd i wobec tego nie mieszczące się w granicach hipotezy normy art. 383 kpc, określającej zakres dopuszczalnej modyfikacji żądań przed Sądem II instancji , w warunkach zaistniałej po wydaniu wyroku przez Sąd I instancji, zmiany okoliczności.

W pozostałej części podtrzymywała dotychczasowe stanowisko co do bezzasadności środka odwoławczego.

Pomimo postulatów stron , Sąd II instancji nie prowadził dowodów z dokumentów wnioskowanych przez nie , a załączonych do pisma zmieniającego żądanie czy pisma uzupełniającego odpowiedź na apelację.

Dotyczyły one okoliczności faktycznych , które nie były pomiędzy stronami przedmiotem sporu , jak fakt zakończenia postępowania egzekucyjnego , w sprawie Km 195 / 15 i jego wyników , tego , że z dniem 7 lipca 2016r, zrealizowane zostały przesłanki zapłaty przez powódkę spółce (...) pozostałej części ceny za sprzedane udziały w spółce (...) , na podstawie punktu 6.1. 2. , umowy z 1 lipca 2009r oraz , iż Sąd Apelacyjny w K. oddalił apelację spółki (...) od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach, oddalającego jej powództwo o ustalenie [obowiązywania umowy najmu nieruchomości w C. do 29 kwietnia 2015r]

Sąd nie zezwolił także na złożenie przez strony kolejnych pism procesowych / k. 1612 v akt /

Rozpoznając apelację , Sąd Apelacyjny rozważył :

Pierwszym zagadnieniem , które należy rozważyć, oceniając środek odwoławczy strony powodowej jest to , związane z dopuszczalnością dokonanej zmiany żądania , które w jej ocenie należy uwzględnić, w ramach postulatu apelacyjnego, zreformowania orzeczenia Sądu Okręgowego.

Norma art. 383 kpc , przez pryzmat której może zostać przeprowadzona przez Sąd II instancji ocena skuteczności tej zmiany , zakreśla jej ramy wąsko.

Pozwala bowiem na nią tylko w dwóch wariantach.

Pierwszy z nich ma charakter , w pewnym sensie, surogacyjny albowiem powód w związku ze zmianą okoliczności nie żąda czegoś co nie było objęte przedmiotem sporu w pierwszej instancji ale wartości pierwotnie oznaczonego przedmiotu lub nawet , w jego miejsce , czegoś innego [innego przedmiotu] co , w oparciu o pierwotną podstawę faktyczną powództwa, na skutek opisanej zmiany okoliczności , będzie zmierzało do realizacji ochrony jego sfery prawnej , której nie gwarantowałoby uwzględnienie żądania w dotychczasowym kształcie przedmiotowym.

Drugi polega na tym , że powód rozszerza żądanie pod względem ilościowym , nie korygując jego treści [charakteru] i obejmuje nim kolejne okresy, za które świadczenie [o charakterze okresowym] stało się , w porównaniu z datą rozstrzygnięcia o nim przez Sąd I instancji , wymagalne

Zmiana dokonana przez apelującą spółkę (...), co oczywiste , chociażby z uwagi na charakter zmienionego żądania musi być zakwalifikowana do pierwszej z wyróżnionych rodzajów , tego rodzaju korekty.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem orzecznictwa sądowego oraz wypowiedzi przedstawicieli doktryny procesu cywilnego , tego rodzaju zmianą okoliczności o jakiej mowa w art. 383 kpc jest zakończenie przez wyegzekwowanie świadczenia postępowania egzekucyjnego , prowadzonego na podstawie tytułu wykonawczego , którego wykonalność była podważana w drodze powództwa opozycyjnego.

W takiej sytuacji dłużnik jest uprawniony do domagania się, aby w miejsce pierwotnego żądania o ukształtowanie prawa , została mu przyznana od przeciwnika [wierzyciela] kwota odpowiadająca wysokości wyegzekwowanego świadczenia.

/ por w tej kwestii , powołane jedynie dla przykładu judykaty Sadu najwyższego z 14 maja 2010, sygn. II CSK 592/09 , oraz z 12 lutego 2015, sygn.. IV CSK 272/14 , obydwie powołane za zbiorem Legalis , a także uwagi E. Mielcarek w : Wnioski rewizji cywilnej Warszawa 1973 i T. Wiśniewskiego w : Apelacja i kasacja . Nowe środki odwoławcze w postępowaniu cywilnym Warszawa 1996r /

W ramach jednak tej zmiany jakiej dokonała skarżąca , zważywszy na motywy jakimi posłużyła się by ją uzasadnić, dokonała wyraźnego rozróżnienia pomiędzy tym, na jakiej podstawie domaga się , w ramach postulowanej zmiany orzeczenia Sądu I instancji , zasądzenia kwoty 42 229, 17 zł wraz z odsetkami , a na jakiej, sumy 50 009, 32 zł [także z odsetkami]

W pierwszym przypadku bowiem , w sposób jednoznaczny, kwalifikuje to, należne jej świadczenie jako mające podstawę deliktową , twierdząc , że bezpodstawnie występując o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu , a następnie prowadząc na podstawie tego tytułu wykonawczego , niezasadnie , zdaniem skarżącej, postępowanie egzekucyjne, spółka (...) działała bezprawnie , wyrządzając byłej kontrahentce szkodę, na którą złożyły się wyegzekwowane koszty egzekucyjne i potrącona od niej przez organ egzekucyjny kwota podarku VAT.

Tak ukształtowane przez apelującą roszczenie procesowe , jest zupełnie innym [nowym] , zgłoszonym po raz pierwszy w apelacji.

Tego rodzaju zmiana jest , w świetle art. 383 kpc, nie dopuszczalna nie mieszcząc się w hipotezie tej normy , skoro brak jest tożsamości podstawy faktycznej żądania po dokonanej korekcie z tą , którą skarżąca powoływała w pozwie i podtrzymywała w postępowaniu rozpoznawczym przed Sadem I instancji.

Uznanie , że domaganie się przez spółkę (...) zasądzenia na jej rzecz tak kwalifikowanego świadczenia, w kwocie przezeń wskazanej wraz z odsetkami jest niedopuszczalne rodzi pytanie o konsekwencje takiej oceny , dla formalnej dopuszczalności apelacji , w ramach wniosków której, ostatecznie, zostało sformułowane

Zdaniem Sądu II instancji , w sytuacji gdy żądanie to może być przedmiotem odrębnego powództwa natury odszkodowawczej spółki (...) przeciwko pozwanej , dla którego podstawą materialno prawną są być przepisy

o czynach niedozwolonych , to dla uniknięcia wątpliwości dotyczących wzajemnego wpływu wyniku obecnie rozstrzyganej sprawy dla możliwości dochodzenia tak kwalifikowanego roszczenia , należy opowiedzieć się za formalną niedopuszczalnością apelacji powódki, w części w jakiej postuluje ona , w ramach zmiany pierwotnego żądania, zasądzenie na jej rzecz kwoty 42 229, 17 zł wraz z odsetkami , liczonymi od daty doręczenia pozwanej pisma w którym zmiana została zawarta.

Zważywszy jednak to , że w orzecznictwie Sądu Najwyższego zostało wypowiedziane stanowisko przeciwne , uznające , że tego rodzaju niedopuszczalna formalnie zmiana , nie prowadzi do odrzucenia środka odwoławczego a do pominięcia jej w ramach merytorycznej oceny apelacji , przy przyjęciu założenia , iż zmiana żądania nie została skutecznie dokonana, [por. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 czerwca 2001, sygn. I PZ 22/01, publ. OSNAPi US z 2003 Nr 10 poz 255,, powiedzieć dodatkowo trzeba , że:

- przyjęcie tego stanowiska jest w rozstrzyganej sprawie szczególnie trudne , gdy zważyć , iż podejmując to rozstrzygnięcie Sąd Najwyższy nie musiał rozważać aktualności swojego poglądu w takiej sytuacji z jaką mamy do czynienia niniejszej sprawie w sprawie , kiedy zmiana żądania dokonana przez apelującą jest w części, [dotyczącej zapłaty sumy 50 009, 32 zł wraz z odsetkami] , w świetle art. 383 kpc dokonana skutecznie.

Z tych przyczyn uznając prezentowane stanowisko za, szczególnie w tych okolicznościach za usprawiedliwione , Sąd II instancji dokona jednak oceny apelacji powódki bez jej uwzględnienia albowiem jest to konieczne dla oceny tej części zmienionego żądania apelującej , która , o czym była już uprzednio mowa , została dokonana w postępowaniu apelacyjnym , w sposób formalnie dopuszczalny.

Zatem , już tylko na marginesie głównego nurtu rozważań , dla zapewnienia kompletności wyводу, Sąd II instancji wskazuje , iż domaganie się przez spółkę (...) zapłaty kwoty 42 229 , 17 zł z odsetkami , tytułem wyrównania szkody wywołanej czynem niedozwolonym pozwanej jest nieuzasadnione.

Wszystkie działania spółki (...) , zmierzające najpierw do uzyskania klauzuli wykonalności , w odniesieniu do aktu notarialnego z dnia 1 lipca 2009r , obejmującego obowiązek zapłaty przez powódkę reszty ceny za sprzedane udziały , a następnie do zapoczątkowania i prowadzenia postępowania egzekucyjnego w oparciu o ten tytuł wykonawczy, były podejmowane na podstawie i w granicach prawa , skoro miały swoje umocowanie w prawomocnym orzeczeniach sądowych.

Było to najpierw orzeczenie o nadaniu klauzuli wykonalności obowiązkowi zapłaty , stwierdzonemu w akcie notarialnym, co do którego powódka poddała się egzekucji wprost z tego aktu , a na następnie prawomocne postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 16 września 2016r , które uchyliło orzeczenie o zabezpieczeniu , w oparciu o które postępowanie w sprawie Km 915/ 15 było dotąd zawieszane

Nie sposób zatem w sposób usprawiedliwiony mówić o tym , że B. odpowiada deliktowo wobec powódki za szkodę , która wyraża po stronie skarżącej , wskazana wyżej suma.

Nie ma racji skarżąca , gdy w ramach zmienionego wniosku apelacji , domaga się zmiany zaskarżanego wyroku poprzez zasądzenie na jej rzecz sumy 50 009, 32 złotego.

Prima facie w warunkach uznania , że pierwotnie formułowane przez nią żądanie pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności jest zasadne , powódka rzeczywiście mogłaby dochodzić zwrotu tej sumy jako świadczenia nienależnego , przy realizacji podstawy określanej jako *condictio causa finita*.

Tyle tylko , że stanowisko prawne Sądu I instancji , oddalające to powództwo opozycyjne spółki (...), jest trafne , a żaden zarzutów na których opiera się konstrukcja apelacji skarżącej, nie może zostać uznany za usprawiedliwiony.

Nie zasadne są zarzuty procesowe.

Nie ma racji apelująca , gdy w sposobie postępowania Sądu Okręgowego upatruje naruszenia art. 227 kpc w zw z art. 233 §1 i 65 §2 kc , wobec nie uwzględnienia przy dokonywaniu ustaleń faktycznych tego , że spółka (...) informowała pozwaną o sposobie odnoszenia się się spółki (...) do kwestii wydania przedmiotu najmu, po zakończeniu umowy oraz robiła wszystko , aby jak najszybciej przedmiot ten od najemczynie odzyskać jak również uniemożliwić pozwanej udział w procesie o ustalenie , prowadzonym przez Sąd Okręgowy w K.

W tym kontekście przypomnieć należy , odwołując się do utrwalonego i podzielanego przez skład Sądu Apelacyjnego rozstrzygającego sprawę , stanowiska Sądu Najwyższego, wypracowanego na tle wykładni art. 233 §1 kpc , iż skuteczne postawienie zarzutu naruszenia tego przepisu, wymaga od strony wykazania na czym, w odniesieniu do zindywidualizowanych dowodów , polegała nieprawidłowość postępowania Sądu w zakresie ich oceny i poczynionych na jej podstawie ustaleń.

W szczególności strona ma wykazać dlaczego obdarzenie jednych dowodów wiarygodnością, czy uznanie w odróżnieniu od innych, ich szczególnego znaczenia dla dokonanych ustaleń , nie da się pogodzić z regułami doświadczenia życiowego i [lub] zasadami logicznego rozumowania , czy też przewidzianymi przez procedurę regułami dowodzenia.

Nie oparcie stawianego zarzutu na tych zasadach , wyklucza uznanie go za usprawiedliwiony, pozostając dowolną , nie doniosłą z tego punktu widzenia polemiką z oceną i ustaleniami Sądu

/ por. w tej materii , wyrażające podobne stanowisko , powołane tylko przykładowo, orzeczenia Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2001, sygn. IV CKN 970/00 i z 6 lipca 2005 , sygn. III CK 3/05 , obydwa powołane za zbiorem Lex/

Obszerna redakcyjnie apelacja strony powodowej nie wskazuje na czym polega wadliwość oceny przeprowadzonej przez Sąd , a poprzestaje jedynie na wskazaniu nietrafnego pomięcia faktów , które opisała w podstawie zarzutu.

Skarżąca nie uwzględnia jednak , iż zarzut procesowy jest tylko wówczas zasadny, gdy podnoszone naruszenie o ile rzeczywiście nastąpiło , miało doniosłe znaczenie dla treści rozstrzygnięcia.

Tymczasem to ,że Sąd Okręgowy opisane okoliczności pominął, było zabiegiem przemyślanym , skoro opierał się na trafnym stanowisku , iż z punktu widzenia realizacji przesłanki opisanej w punkcie 6.1.3. 10 umowy, a tylko potwierdzenie jej spełnienia było relewantne dla oceny roszczenia powódki , skoro tylko na nią powoływała się B., we wniosku o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu, sposób działania spółki (...) , do którego w ramach zarzutu , apelująca przywiązuje takie znaczenie , znaczenia tego jest pozbawiony.

Istotne z tego punktu widzenia było tylko to , iż w warunkach braku zwrotu przymiotu najmu w dniu 31 stycznia 2015r, nie wystąpiła ona wobec najemczynie z żądaniem windykacyjnym, w ciągu kolejnego miesiąca po tej dacie.

Odmówić należy też zasadności kolejnemu zarzutowi procesowemu , w oparciu o który skarżąca neguje samodzielne ustalenie przez Sąd I instancji , w miejsce oczekiwania na prawomocne zakończenie postępowania o ustalenie prowadzonego przez Sąd Okręgowy w K. , terminu w jakim doszło do ustania umownego stosunku najmu nieruchomości w C. pomiędzy spółkami (...).

Zarzut ten utracił swoją trafność już tylko z tej przyczyny , iż przed wydaniem wyroku przez Sąd II instancji orzeczenie Sądu Okręgowego w Katowicach , potwierdzające prawidłowość ustalenia Sądu I instancji w tym zakresie , uzyskało walor prawomocności. Po wtóre Sąd Okręgowy był uprawniony do samodzielnego ustalenia tego faktu.

Zawieszenie postępowania na tej podstawie , do której nawiązuje stawiany zarzut [art. 177 §1 pkt 1 kpc] ma charakter fakultatywny , a wskazana w tej normie jego przyczyna zachodzi wówczas , gdy Sąd rozstrzygający sprawę nie może samodzielnie rozstrzygnąć istotnej dla treści orzeczenia kwestii , która jest przedmiotem innego , równocześnie toczącego się , postępowania .

Tego rodzaju zależność prejudycjalna, do której odwołuje się skarżąca, pomiędzy tymi postępowaniami nie zachodziła już z tej przyczyny, że data zakończenia umowy najmu nieruchomości w C., pomiędzy stronami obecnie rozstrzyganej sprawy, nie była sporna, skoro obydwie spółki uznawały, że jest to data 31 stycznia 2015r. Spór rozstrzygany przez Sąd Okręgowy w K. powstał, w odniesieniu do tej kwestii, tylko w relacji pomiędzy innymi podmiotami; spółkami (...).

Uznanie, że żaden z zarzutów procesowych nie jest uzasadniony ma m. in i tę konsekwencję, że ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy, jako kompletne i dokonane poprawnie, Sąd II instancji przyjmuje za własne.

Należy je uzupełnić o ustalenie, że zgodnie z treścią postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia roszczenia spółki (...) przeciwko spółce (...) [później (...)], wydanego przez Sąd Okręgowy w K., w dniu 26 stycznia 2015r, na okres do 29 kwietnia 2015r, powodowa spółka została zobowiązana do wykonywania obowiązków wynikających z umowy najmu, na dotychczasowych zasadach, a pozwaną obejmował do tej daty zakaz podejmowania działań, które utrudniałyby lub uniemożliwiały korzystanie przez najemczynię z przymiotu najmu w sposób wynikający z umowy i aneksów do niej.

Uzupełnienie to dotyczy także tych okoliczności, które, wskazane w poprzedniej części motywów zaszyły po zakończeniu postępowania przed Sądem I instancji.

Wszystkie fakty, dodatkowo ustalone przez Sąd Apelacyjny, nie były pomiędzy stronami sporne.

Nie ma racji skarżąca także, gdy formułuje zarzuty naruszenia prawa materialnego.

Jakkolwiek odwołują się one do naruszenia przez Sąd różnych norm, spośród których najistotniejsza jest art. 65 §2 kc, to w istocie sprowadzają się one do usprawiedliwienia tezy, że w warunkach wydania przez Sąd Okręgowy w K. postanowienia o zabezpieczeniu roszczenia o ustalenie - z uwagi na jego prawo kształtujący charakter - spółka (...) nie mogła, nawet wobec nie wydania przymiotu najmu przez C. Polska wstąpić przeciwko niej, w terminie opisanym przez postanowienie umowne, opisane przez pkt 6.1.3. 10 umowy sprzedaży udziałów z roszczeniem windykacyjnym.

Nie mogła tego uczynić dlatego, że naraziłaby się na oddalenie powództwa, a później, już po upływie okresu obowiązywania postanowienia, powództwo takie było bezprzedmiotowe albowiem najemczyni wydała przedmiot najmu dobrowolnie.

Zdaniem skarżącej treść postanowienia zabezpieczającego była pominiętym nietrafnie przez Sąd I instancji, elementem interpretacji wskazanego zapisu umownego, decydując o naruszeniu normy art. 65 §2 kc.

Jej zdaniem także Sąd Okręgowy bezpodstawnie, w warunkach realizacji tego zarzutu, uznając, że została zrealizowana, powoływana we wniosku o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu, podstawa domagania się natychmiastowej zapłaty części ceny za nabyte udziały, nie uwzględnił tych wszystkich działań zmierzających do jakiego najszybszego odzyskania przymiotu najmu, jakie, mimo postawy najemczyni oraz treści postanowienia o zabezpieczeniu, przedsięwzięła spółka (...), nie mogąc w tych warunkach faktycznych, uczynić nic więcej.

Tak motywowane zarzuty nie mogą zostać podzielone.

W pierwszej kolejności zauważyć należy, że treść postanowienia umownego z 6. 1. 3. 10 jest jasna, a wobec tego nie wymaga podjęcia zabiegów interpretacyjnych. Taka cecha ma także, zawarte tam określenie „w terminie 1 / jednego/ miesiąca od dnia, w którym zwrot rzeczy najętej powinien nastąpić [...] „, który w ramach swojego stanowiska eksponuje skarżąca, dokonując jego wykładni powiązanej z treścią postanowienia SO w Katowicach w przedmiocie zabezpieczenia.

To od kiedy obowiązek zwrotu przymiotu najmu spoczywał na wyjmującej spółce (...), wynikało z postanowień umowy z 2004r i nie było pomiędzy stronami rozstrzyganej sprawy sporu, co do tego, iż był to dzień 31 stycznia 2015r,

Nietrafnie upatruje apelująca realizacji stawianego zarzutu naruszenia art. 65 §2 kc w tym, że wykładając ten zapis Sąd nie brał pod uwagę treści postanowienia Sądu Okręgowego w K. o udzieleniu zabezpieczenia z dnia 16 stycznia 2015r.

Odwołując się do niego jako elementu mającego wpływać na interpretację określenia „ „, którym zwrot rzeczy powinien nastąpić „, i uznając , że orzeczenie to wydłużyło okres oznaczony umownie przez strony , skarżąca się myli.

Argument ten należy odeprzeć nie tylko dlatego , że jak wspomniano treść tego zapisu nie wymaga interpretacji z punktu widzenia zamiaru stron i celu umowy , który był dla nich jasny i nie wywoływał kontrowersji przez ponad pięć lat .

Nawet gdyby przyjąć , że taka wykładnia jest niezbędna, to treść orzeczenia o udzieleniu zabezpieczenia nie może do niej posłużyć, z dwóch niezależnych od siebie, przyczyn.

Po pierwsze jest to orzeczenie zapadłe w czasie, kiedy żadna ze stron umowy z 1 lipca 2009r o sprzedaży udziałów nie brała udziału w postępowaniu , w którym zostało wydane. Po wtóre jego treść nie może w żaden sposób wpłynąć na sposób dokonywania wykładni oświadczeń woli stron zawartych w tej umowie , skoro zostało podjęte po niemal pięciu i pół roku jej obowiązywania.

Bezasadnie skarżąca odwołuje się także do treści postanowienia zabezpieczającego, upatrując w nim prawnej przeszkody, w zrealizowaniu przez spółkę (...) obowiązku umownego wytoczenia powództwa windykacyjnego przeciwko najemczynie nieruchomości w C. , wobec nie wydania jej mimo zakończenia umowy najmu.

Wskazując na marginesie , iż apelująca, pomimo redakcyjnego rozbudowania środka odwoławczego, nie wskazała dlaczego należy uznawać orzeczenie zabezpieczające za mające taki charakter , należy zwrócić uwagę , że tego rodzaju przeszkoda nie została w treści tego orzeczenia opisana . Co więcej , nie sposób byłoby zaaprobować poglądu , iż postanowieniem zabezpieczającym można by tego rodzaju zakaz dochodzenia roszczeń na drodze sądowej , wprowadzić.

To , że w ten sposób postanowienie Sądu Okręgowego w K. mogła odczytać spółka (...) pozostaje bez znaczenia dla realizacji jej obowiązku z pkt 6. 1. 3. 10 umowy.

Chybiony jest kolejny argument apelującej, odwołujący się do prawnego skutku wniesienia powództwa windykacyjnego , w czasie obowiązywania postanowienia o udzieleniu tymczasowej ochrony roszczeniu spółki (...).

Nie można , jak czyni to spółka (...) , przesądzić obecnie wyniku takiego powództwa , skoro musiałby się o tym wypowiedzieć prawomocnie Sąd o tym roszczeniu rozstrzygający.

Rozważania powódki w tym zakresie są zatem jedynie teoretyczne, a tym samym pozbawione merytorycznej wartości z punktu widzenia przedmiotu rozstrzygnięcia.

Na marginesie zatem tylko należy zauważyć ,że w sytuacji dochowania terminu złożenia takiego żądania przez użytkownika wieczystego nieruchomości w C. [który upływał 28 lutego 2015r] nie było, przy realnie dokonywanej ocenie, możliwym aby do czasu zakończenia okresu obowiązywania zabezpieczenia [29 kwietnia 2015r] , Sąd mógł prawomocnie rozstrzygnąć o roszczeniu windykacyjnym spółki (...) skierowanym przeciwko (...)Polska.

Nie ma także racji powódka , gdy realizacji omawianych zarzutów upatruje w nie wzięciu przez Sąd Okręgowy pod rozwagę tego , (...) spółka (...) robiła w zakresie informowania B. o postawie najemczynie wobec obowiązku wydania przedmiotu umowy z 2004r oraz jej staraniach zmierzających do jak najszybszego jego odzyskania.

Odwołując się do treści postanowienia umownego z 6. 1. 3. 10 . działania te są pozbawione znaczenia prawnego , nie niwecząc powstania po stronie powódki obowiązku zapłaty pozostałej części ceny za nabyte udziały w trybie natychmiastowym.

Na ten obowiązek po jej stronie zatem , skutecznie powołała się spółka (...) we wniosku o nadanie aktowi notarialnemu w którym co do niego (...) poddała się egzekucji , klauzuli wykonalności.

W konkluzji uznając , że rozstrzygnięcie Sądu I instancji oddalające powództwo było uzasadnione , Sąd Apelacyjny orzekł jak w punktach 1 i 2 wyroku , na podstawie art. 373 kpc oraz art. 385 kpc w zw z art. 840 §1 pkt 1 kpc.

Rozstrzygając o kosztach postępowania apelacyjnego, Sąd II instancji zastosował art. 98 §1 i 3 kpc w zw z art. 108 §1 i 391 §1 kpc i wynikającą z niej , dla wzajemnego rozliczenia stron z tego tytułu , zasadę odpowiedzialności za wynik sprawy.

Kwota należna , wygrywającej ten etap postępowania stronie pozwanej , wyczerpując się w wynagrodzeniu profesjonalnego pełnomocnika, będącego adwokatem, zważywszy na wartość przedmiotu zaskarżenia oraz datę wniesienia apelacji , została ustalona na podstawie §2 pkt 9 w zw z §10 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia MS w sprawie opłat za czynności adwokackie z 22 października 2015 [DzU z 2015 poz. 1800 z późn. zm]

SSA Grzegorz Krężolek SSA Andrzej Struzik SSA Zbigniew Ducki